

Etablering af bæredygtige relationer for familier som alternativ til anbringelse

Brugerinddragelse i skabelsen af fælles oplevelsesrum for sårbare familier

Formålet med projektet er at skabe muligheder for et fælles "oplevelsesrum" for sårbare familier med henblik på: at styrke forældres og børns relationer, at barnets udvikling og læring sikres i samspillet med forældrene, at der ved anerkendende arbejdsmetoder skabes mod på egen udvikling til barnets bedste. Projektet tager udgangspunkt i familier med behov for støtte til at lave fælles aktiviteter og udvikle samlivet i familien.

Projektforløb

Svinninge Kommune etablerede i august 2003 et dagbehandlingstilbud kaldet Vækst-rummet for kommunens mest sårbare børnefamilier. Det er socialforvaltningens familieteam, der visiterer familier til Vækstrummet. I efteråret 2004 søgtes midler fra Socialministeriets pulje "Med familien i centrum" til udvikling af arbejdet. Projektet påbegyndtes november 2004.

Hovedmålet med 1. projektår var: at iværksætte tiltag og finde frem til, hvad der virker, og hvad der ikke virker eller skal justeres. Projektet løber over 4 år og er nu i gang på 3. år. Efter kommunesammenlægningen, hvor Svinninge Kommune er blevet en del af Holbæk Kommune, har projektet fået lokaler i Regstrup.

Mål for projektet:

Primære mål:

Afdække brugernes oplevelser af serviceydelsen.
Afdække udækkede behov hos brugerne.
Afdække udviklingsbehov, der kan give større brugertilfredshed.
Kompetenceudvikling blandt medarbejdere.
Forbedre dialogen mellem brugerne og det offentlige.
Koble kvalitet i arbejdet med ydelseskvalitet.
Udvikle metoder, der skaber udvikling i den enkelte familie og skaber lyst og mod på videre arbejde med sig selv.

Sekundære mål:

Afdække medarbejdernes vurdering af en serviceydelse.
Afdække faglige krav til kvalitetsopfyldelse.
Afdække udviklingsbehov der kan give større medarbejdertilfredshed-/arbejdsglæde.
Spare ressourcer.

Projektets organisatoriske rammer

Kun familier, der er en del af dagbehandlingstilbudet Vækstrummet i øvrigt, tilbydes deltagelse.

Ressourcer:

Projektet har fået eksterne midler fra Socialministeriet – Med familien i Centrum 465.000 kr. Der er brugt i størrelsesorden 1.000-3.000 arbejdstimer på projektet og derudover 50.000-250.000 kr.

Inddragelse og dialog

Familierne i projektet er fattige på fælles positive oplevelser og har svage relationer. Forældrene har i de færreste tilfælde selv haft en barndom med tætte relationer til egne forældre.

Projektet har haft fokus på medinddragelse for at få en oplevelse af ansvarsfølelse for egen udvikling og familiens udvikling i særdeleshed. Det har været vigtigt, at den enkelte følte sig betydningsfuld. Familierne er selv med til at definere, hvad de skal arbejde med på kort sigt og på lidt længere sigt. Der er arbejdet med familiernes håb og drømme for på denne måde at vise, at drømme kan realiseres. Projektets planlægning ses som en løbende proces, hvor børnefamilierne inddrages gruppevis i tilrettelæggelsen af "oplevelsesrum" for familien.

Kernen i projektet har været at skabe aktiviteter, som er relevante og direkte omsætbare for den enkelte familie. Dette er foregået i samarbejde med de involverede familier. Der kan være tale om fælles madlavning, spil/lege evt. med et tema som jul, påske osv. Det er vigtigt, at familierne kan se dem selv foretage en lignende aktivitet på et senere tidspunkt.

Familierne har bl.a. været grupperet ud fra vurderinger om:

- Nogenlunde fælles problemstillinger.
- Nogenlunde jævnaldrende børn.
- Mulighed for fælles kemi.

Før en fastsat aktivitet er der afholdt et samarbejds møde, hvor familierne har fået til opgave at gøre den fælles aktivitet til en god oplevelse for egen og andre familier. De blev bedt om at tænke over, hvad de mente, de ville få ud af at deltage. De blev ligeledes bedt om under aktiviteten at være opmærksomme på alle positive oplevelser, særligt i forhold til relationen mellem de enkelte familiemedlemmer.

Som opfølgning på den fælles aktivitet blev der afholdt møde med alle familierne, hvor aktiviteten evalueredes med fokus på de positive hændelser. Familierne havde mulighed for at tænke over/give udtryk for, hvad de har brug for fremover.

I 2. projektår har der været afholdt større fællesarrangementer, hvor alle familier har været inviteret. Gradvist er der også lagt et større ansvar over på familierne for selv at tage ansvar for indhold og afvikling af aktiviteterne. Personalet fungerer som assisterende og understøttende.

Effekt og forandring

Der er blandt forældrene oplevet et stort gå-på-mod og lyst i medinddragelsen i plan-lægningen af aktiviteterne på trods af den naturlige usikkerhed og nervøsitet for netop fælles aktiviteter med andre børnefamilier.

Der er oplevet en stigende interesse hos familierne for selv at medvirke i eller tage initiativ til nye aktiviteter.

Engagementet hos familierne i projektet smitter af i familiernes øvrige kontakt med Vækstrummet. Der kan nu drøftes og tages fat på vanskeligere problemstillinger end tidligere.

Medarbejdere i Vækstrummet har gennem aktiviteterne fået et bredere indblik i de forskellige familiemedlemmers styrker og svagheder, hvilket har givet øget mulighed for at sætte fokus på styrkerne.

Som projektet er skredet frem, opleves det, at forældrene i højere grad efterlyste fælles læring og sparring på fælles problemstillinger som f.eks. børneopdragelse set ud fra børns forskellige alderstrin. Der er skabt en grobund for tematiseret undervisning/-drøftelse, hvor familierne kan spejle sig i og bruge hinandens overvejelser og ressourcer.

I 1. projektår blev påbegyndt en "netværksdannelse" på tværs af familierne med styring/støtte, retning og indhold via projektmedarbejderne. Dette er nu fortsat i endnu højere grad, uden Vækstrumspersonalets direkte medvirken. Familierne tager nu selv initiativ til indbyrdes relationer og støtte på tværs af den enkelte familie. Det er oplevelsen, at familierne gør brug af hinandens ressourcer til at reflektere over – og komme videre med eget liv. Familierne bakker også hinanden op, hvis ting falder svære.

Evaluerings af projektets 1. fase (1. projektår) skabte mere klarhed og bevidsthed om detailplan og tilrettelæggelse af aktiviteterne for og arbejdet med familierne i 2. projektår og frem. Projektet er ikke afsluttet. Kommunesammenlægningen medfører, at en række nye familier nu bliver en del af projektet. Dette vil betyde, at projektet må arbejde med de lidt mere grundlæggende faser igen som i 1. projektår. Projektet har dog stadig en stamme af "gamle" familier.

Gode råd fra projektet

- Børne- og Ungeforvaltningen mener, at der har været gode erfaringer med at iværksætte aktiviteter på hverdage, typisk en gang om ugen. Dette fungerer både hen over skoleferien såvel som uden for ferieperioden (*der praktiseres dog fortsat aktiviteter med overnatning, både i weekender og på hverdage*).
- En anerkendende og ressourcefokuserende tilgang giver mod på udvikling hos familierne.
- Brugerinddragelse i planlægning og evaluering er vigtig ligesom medindflydelse på aktiviteter.

